

23. Jaké údaje přinášejí o Ježíši římské a židovské zdroje?

Jedna z 54 častých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

03.04.2023

První zmínky o Ježíšovi v nekřesťanské literatuře najdeme u některých řeckých a římských historiků, kteří žili v druhé polovině

I. století nebo v první polovině století II., tedy ne až tak vzdáleně od těchto událostí.

Nejstarší text, kde je Ježíš zmiňován, i když jen implicitně, napsal kolem roku 73 spisovatel stoik pocházející ze Samosaty v Sýrii s názvem Mara bar Sarapion. Zmiňuje se o Ježíšovi jako o «moudrém králi» Židů, o kterém se říká, že vyhlásil «nové zákony», snad v narážce k antitezím Horského kázání (srov. Mt 5, 21-48), a že Židům neprospělo, že ho usmrtili.

Nejstarší a nejznámější explicitní zmínka o Ježíšovi je text, který uvádí historik Flavio Josefo (Antiquitates iudaicae XVIII, 63-64) koncem I. století, známý též pod názvem Testimonium Flavianum. Tento text, který se zachoval ve všech řeckých rukopisech Josefova díla, jde tak daleko, že naznačuje, že by to mohl být Mesiáš, a proto si mnozí autoři myslí, že je to vsuvka vložená

opisovači ve středověku. Dnes mají badatelé za to, že původní Josefova slova musí být velmi příbuzná těm, která se dochovala v arabské verzi tohoto textu citovaného Agapiose, biskupem z Hierapole z X. století, kde se tyto domnělé vsuvky nevyskytují. Říká: „V té době žil vzdělaný člověk jménem Ježíš, dobrého a počestného chování. Mnozí z židů a dalších národů mu byli za učedníky. Pilát ho odsoudil ke smrti na kříži. Ale ti, kdo se stali jeho učedníky, se svého učednictví nezřekli a vyprávěli, že se jim za tři dny po ukřižování zjevil živý, a proto by to mohl být Mesiáš, o kterém proroci prorokovali podivuhodné věci.“

Někteří římscí spisovatelé II. století (Plinio Mladý, *Epistolarum ad Traianum Imperatorem cum eiusdem Responsis liber X*, 96; Tácito, *Anály XV*, 44; Suetonio, *Život Claudia*, 25,4) poukazují na postavu Ježíše a na činnost jeho následovníků.

V židovských pramenech, zvláště v Talmudu, je též několik zmínek o Ježíši a o určitých věcech, které o něm byly řečeny, což nám potvrzují některé historické detaily z pramenů, jež nelze ani v nejmenším podezřívat z křesťanské manipulace. Židovský badatel, Joseph Klausner, činí na základě několika závěrů vyvozených ze zmínek o Ježíši uvedených v Talmudu následující shrnutí:

„Existují důvěryhodné výpovědi, že se jmenoval Yeshua (Yeshu) z Nazaretu, že 'provozoval čarodějnictví' (tj. že konal zázraky, jak bylo v té době obvyklé) a sváděl lidi, a že vedl Izrael po špatné cestě; že se vysmíval slovům moudrých lidí a vykládal Písmo stejně jako farizeové; že měl pět učedníků; že řekl, že nepřišel Zákon zrušit ani k němu něco přidat; že byl pověšen na dřevo (ukřižován) jako falešný učitel a svůdce v předvečer Velikonoc (které připadly na sobotu); a že jeho učedníci v jeho jménu

uzdravovali“ (J. Klausner, Ježíš z Nazareta, str. 44). Jeho závěr i se svými vsuvkami - z hlediska historického by ale další upřesnění byla vhodná - dostatečně vyjadřuje to, co lze z těchto pramenů vyčíst, což není vše, ale ani málo. Porovnáme-li tedy tyto údaje s údaji římských autorů, je možné s historickou jistotou tvrdit, že Ježíš existoval, a dokonce se můžeme i s některým nejdůležitějšími fakty o jeho životě seznámit.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Francisco Varo

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/23-jake-udaje-prinaseji-o-jezisi-rimske-a-zidovske-zdroje/> (20.03.2026)